

Selostus

kaupunginhallitukselle

kotoutumisen alkuvaiheen

kokonaisuudesta 1.1.2025-

2.12.2024

Maahanmuuttoasioiden johtaja
Teemu Haapalehto

Kotoutumisesta annettavan selostuksen tausta

Kaupunginvaltuuston hyväksyessä Espoon kotouttamisohjelman 12.6.2022 olivat kotoutumista koskeva säätely ja rahoitusratkaisut vielä monelta osin auki.

Kotouttamisohjelmaan kirjattiin, että kaupunginhallitukselle laaditaan esitys alkuvaiheen kotoutumisohjelmasta viimeistään työvoima- ja elinkeinopalveluiden rakenneuudistuksen astuessa voimaan.

Työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuun siirto sekä kotoutumislain kokonaisuudistus lykkääntyivät alkuperäisestä aikataulusta ja astuvat voimaan 1.1.2025.

Alkuvaiheen kotoutumispalveluilla toimeenpannaan valtuustokauden tavoitteita

Espoo-tarinassa kuluvan valtuustokauden yhtenä tavoitteena on olla Suomen paras kotouttaja.

- Tavoitteen mukaan Espoo toimeenpanee tehokkaasti alkuvaiheen kotouttamisohjelman, jonka tarkoituksena on oppia suomen tai ruotsin kieli sekä päästä koulutukseen tai osaamista vastaaviin töihin.
- Maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyysaste nostetaan kohti pohjoismaista tasoa.

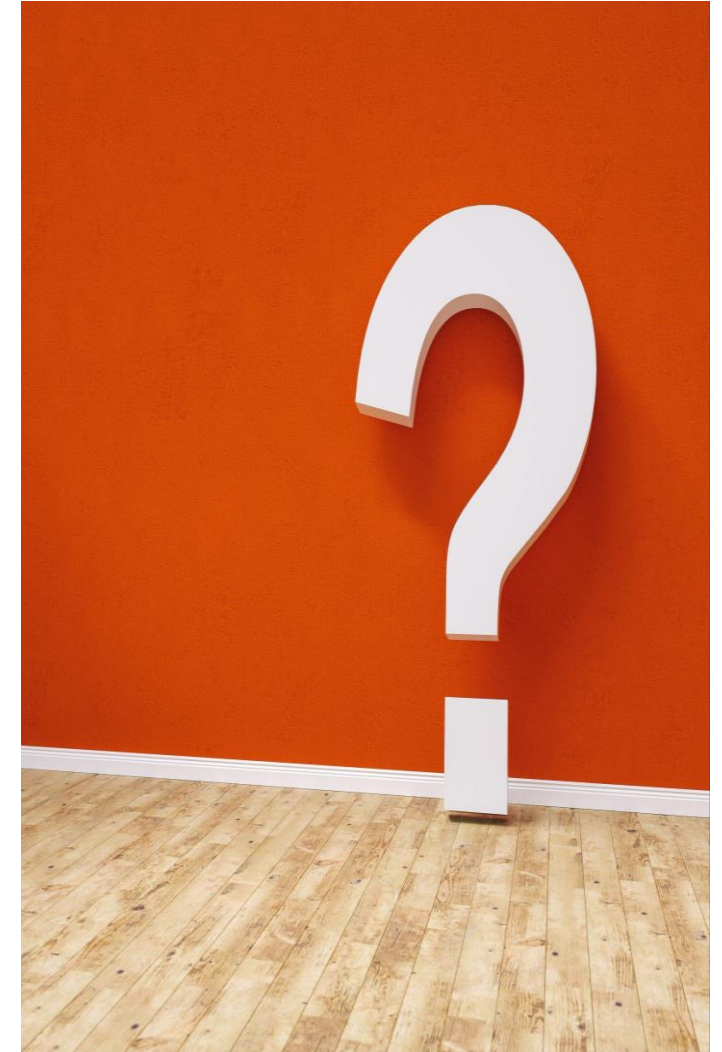
Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta nostetaan.

Kotouttamisohjelman käsittelyn yhteydessä valtuusto toivoi panostuksia kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajaäitien suomen ja ruotsin kielen koulutuksiin.

Tulevan lakisääteisen toiminnan vakiinnuttamiseen on varauduttu vakanssimuutoksilla ja vakanssien perustamisilla.

Kotoutumislaki uudistuu – mikä muuttuu?

- Kunnilla on jatkossa **kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä**.
 - Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun myötä työnhakijoina olevat kotoutujat.
 - Kotoutumislain uutena kohderyhmänä työvoiman ulkopuolella olevat kotoutujat, erityisesti kotihoidon tukea saavat kotivanhemmat.
- Kunnille **uusia lakisääteisiä kotoutumistehtäviä**, esim. monikielisen yhteiskuntaorientaation palvelu sekä kotivanhempien kotoutumista tukevat palvelut.
- **Kotoutumisohjelmaa koskeva velvoite**. Kotoutumisohjelma on maahantulon alkuvaiheen kotoutumispalveluiden kokonaisuus.
- Kotoutumisen alkuvaiheen **ohjausta ja neuvontaa koskeva sääntely tarkentuu**.
- Ns. **kotoutumisaika lyhenee**.

Espoo on varautunut kotoutumislain uudistukseen

- Kotoutujien palveluiden kehittäminen osana työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa.
 - Jatkossa esim. kotoutumiskoulutusten hankinta.
- Palveluiden kehittämiseen on saatu ulkoista rahoitusta yhteensä noin 1,97 M€.
 - Maahanmuuttajien neuvonta ja ohjaus eli Hello Espoo –info.
 - Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutujien palvelut, erityisesti kotiäitien suomen kielen opetus ja uraohjaus.
 - Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutujien tavoittamisen, palvelutarpeen arvioinnin ja kotoutumissuunnitelmien sekä palveluprosessin kehittäminen ja aktiivinen verkostotyö mm. maahanmuuttajajärjestöjen ja –yhteisöjen kanssa.
- Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutujien palveluille vakiintuneet tilat metron ja radan varrelta.
- Varhaiskasvatuksen kerhotoiminta kotivanhempien suomen kielen opetuksen ja muiden palveluiden ajaksi.
- Kesäkuussa 2023 aloitti toimintansa uusi Maahanmuuttajien neuvonta- ja ohjauspalvelut –vastuualue, joka yhdessä kansainvälisyys ja maahanmuutto –vastuualueen kanssa siirtyy elinkeinoyksikköön 1.1.2025.

Kotoutumishjelma auttaa uusia kansainvälisiä tulijoita asettautumaan Espooseen

- Kotoutumishjelman tavoitteena on vastata kasvavan maahanmuuttajaväestön neuvontatarpeisiin tavalla, joka vähentää palveluiden häiriökysyntää sekä kasvokkain annettavan neuvonnan kasvupainetta ja samalla vahvistaa maahan muuttaneen omaa toimijuutta.
- Espoo on halunnut toteuttaa kotoutumishjelman merkittävästi lakisäateistä minimiä kattavammin.
 - Palveluja kuvattu laaja valikoima.
 - Mukana työssä ovat Espoon kaupungin lisäksi olleet mm. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, Omnia ja järjestöt.
 - Lähtökohtana maahanmuuttajien elämäntilanteet, eivät organisaatiot.
- Jatkokehitystyössä keskiössä uusien teknologioiden antamat mahdollisuudet.
 - Tekoälykäännöskokeilu vuonna 2025.
 - Yhteistyö Trust M –hankkeen kanssa: laajat kielimallit ja puheteknologia sekä palvelujärjestelmää kohtaan tunnettu luottamus.

Kotoutumislakiin tehtyjä ja odotettavissa olevia muutoksia

- Kotoutumisaikaa on lyhennetty.
- Kunnille maksettavien ns. laskennallisten korvausten korvausaikaa on lyhennetty.
 - Lisäksi lausuntokierroksella on ollut HE, jonka mukaan laskennallisten korvausten tasoa laskettaisiin -> vaikutus Espoolle vuonna 2025 liki 1,4 M€.
- Tulkkauskustannuksista maksettavia korvauksia on alennettu.
- Toimeentulotuen rahoituspohjaa on muutettu siten, että kuntien maksuosuutta on kasvatettu.
- Kotoutumislain toimeentulotuesta aiheutuneiden kustannusten korvausaikaa on lyhennetty.
- **Kunnille kotoutumisesta maksettavien korvausten määrä heikkenee merkittävästi samaan aikaan kun lakisääteisten kotoutumistehtävien määrä kasvaa.**